

ВЕЛИКА СРБИЈА

LA GRANDE SERBIE

БРОЈ 10 сент.

Директор А. ЈОВАНОВИЋ

БРОЈ 10 сент.

ЗЛОЧИНСТВА НЕМОЋИ

Избезумљеност наших непријатеља

Историја садашњег великог рата представљаће у будућности тешку и опсежну оптужбу цивилизације, културе и људске савести противу ужасних и свирепих злочина почињених од стране наших избезумљених и зверских непријатеља. И кад поколења буду представљала ту историју, изгубиће, извесно, из вида, да су многа недела остала незабележена.

Број њихов свакодневно и несразмерно се увећава. Ни савременици ни су у стању да их појединачно забележе, већ их категоришу и уопштавају. Као пример може послужити и насилно регрутовање наших грађана под привременом администрацијом бугарском. На први поглед, то изгледа један злочин. Али кад се тај корак бугарске бестидности пажљивије осмотри и у дубини разгледа, онда се тек види колико он у себи крије страхота и злочина. А колико је таквих и сличних корака извело хунско-татарско разбојничко гнездо?

Случај регрутовања наших грађана од стране Бугарске навели смо као пример. Али тај случај није осамљен. Он је један од оних многих што терете издајничку Бугарску и злочиначки бугарски народ. Ради правде и истине дужни смо истаћи, да ни Бугарска није осамљена. Таково је цело њено друштво. Само једно би се могло довести у сумњу: правилно суђење о томе, ко је у друштву немачко-аустријско-бугарско-турских злочинаца више и већа зла почињено.

У своје време регистровани смо, да су Аустро-Мађари почели употребљавати наше заробљене војнике на своме фронту према Италији. Непријатељ је то покушао демантовати. Неки од тих заробљеника, успевши пребећи у редове италијанске војске, били су и остали живи сведоци аустријских злочина и непоштовања међународних обавеза.

Аустро-Угарска, дивља и неприродна по свом политичком склопу и опстанку, остала је и даље доследна самој себи и својој традиционалној зверској методи. Сада, како јављају из Петрограда, наше заробљене војнике баца на свој фронт према Русији, да се убијају и истребљују са својом старијом браћом. Неколико тих заробљеника доспели су срећним случајем у редове братске руске војске и спасли се мука и невоља ужасног положаја несрећних робова. Они су ту као сведоци свирепске и демонске игре злочиначке Аустрије.

Овај случај доказује, сем озбиљне немоћи наших непријатеља да се сопственом снагом бране и одбране, до ког су степена покварености срочани некада охоли »претентни« владавине над светом. Он уједно предочава, да нема преступа и злочина, за који се не би прихватили наши недостојни и свирепи непријатељи.

Језа подилази човека при помисли шта све не подносе они наши војници, које је несрећан случај одвео у непријатељско ропство. Њихове патње су прешле границе људске издржљивости, а употреба њихова на фронту противу Руса представља један од најстрашнијих злочина противу душе и савести људске. Демонском непријатељу није, изгледа, било довољно што је несрећне заробљенике излагао физичким патњама и мукама, него им је сада и душу подвргао тешком мучењу.

Има ли казне равне овоме злочину? Ако је има, да ли ће човечанство имати снаге и могућности, да злочини не остану некажњени? Вршење оваквих злочинаста доказ је немоћи злочинаца и снаге и моћи наших великих и културних Савезника. Казна ће неминовно стићи злочинце. Они јој неће умаћи. Једно ипак пре тога треба учинити: треба ставити до знања управљачима не-

пријатељских држава, да ће они лично бити позвани на одговорност за почињена злочинства и да ће њих у првом реду

дохватити тежина одређене казне, по оној народној: Око за око, зуб за зуб!

Б Лазаровић

Са српског фронта

— Из мојих белешака —

Чуке — Δ 1212.

Битољ је пао! Пао је данас, 6. новембра. Његово Величанство случај, хтео је, да пад Битоља буде забележен истога датума и месеца као и 1912. год, за време турског рата.

Ове редове почињем са Δ 1212. Званичне потврде још нема о пад Битоља. Али ја одавде видим јасно, да је Битољ напуштен. На западној страни велики димови од запаљених складишта. Ц вена касарна горела је, али, је по свој правци, угашена. Види се, да је средина горела. Наше батерије дејствују из села Логоварди Гранате се распрекавају испод Облакова и око Оризари. Све то сведочи, да је Битољ у неутралној зони или тек поседнут од наших предњих одељења.

Наше батерије извучене ноћас на положаје почињу бомбардовање Грунвишке положаје, десно и лево изнад села Орехова Δ 1050. Док се ми утврђујемо на заузетој Δ 1212 — наша гонџа одељења отишла су још за 4-5 км. напред.

Ове догађаје, који су тек у развоју, остављам за следећи одељак. Предајим на опис онога, што је било, почињући са одрадицама наше бригаде од положаја Чуке па до заузећа Δ 1212.

Кад је Бог стварао ове крајеве имао је на расположењу само камен и нешто мало земље. Од Чегеља па до Црне, он се мучио, да, од материјала који је имао при руци, створи какве такве облике: брда, висове, долине.

Дошав до Црне, Богу је остала још само гомила камења »без лица« — као што пиромани кажу — и мало, врло мало земље. Камење је било без облика — огромно. Својом великом лопатом — а већ се може мислити колка је морала бити Божија лопата — Бог је сав остатак материјала, без циља и реда, пребацио преко Црне.

Ето, тако су постале Чуке! Деветог октобра, наша бригада, пребачена је са положаја Флоке, испод Кајмакчалана, на падине Старковог гроба. Ишли смо да сменимо неке наше војке, која су била преко Црне.

Једним ноћним маршем, ми смо се спустили са Старковог гроба

у долину Црне. Прешли Црну, код Скочивира и узвршили смену.

На фронту Чуке, од 10. до 13. релативно мирно. Од времена на време по која топ, ређе пушке и митраљеви. По целу ноћ пуцкају пушке и митраљеви. По који рововац потресе земљу и камење. Одјек се одбије чак од Старковог гроба.

Топли сувчеви данв. Наши бомбама, хватају рибу у Црни. На превјалишту по који рањеник.

Аероплани крстаре изнад положаја. Сукобљавају се са непријатељским. Именају сваки по неколико митраљеских метака, па сваки на своју страну. Овака се јасно надмоћност наше авиатике, јер увек непријатељски напушта бојиште.

Било је 13. октобар, четвртак. Оутрадан после топле кишице која је пропрскала преко ноћ, почиње јака канонада на нашем фронту. То је увек предзнак неког напада. Изашао сам на једну узвишину одакле се виде наши положаји. Десно Н, а лево Н. пук.

Наша артиљерија, са огранака Старкова гроба, преко Црне, туче непријатељске ровове у комењару изнад наших положаја. Лево, у долини, једна каменица чука, према Н пуку, све је у диму од наших граната. Десно, од Скочивира трећа каменита највиша чука тикоје је под ватром наших топова. Ту је Н пук с ове а непријатељ с оне стране главеце Н пук је за 1 и по км. истакнутија од оба крила.

Око 10 сах. почиње, најпре слабија па све јача пушчана ватра Чују се експлозије по неког нашег ровца. Бео дим од наших и бугарских ручних бомби растура се по камењу. Са великим праском распрекавају се, шарајући положаје, непријатељске гранате из тешких топова, 12 см. По неко зрно прелети, чак тамо преко Црне, тражећи наше батерије. Из долине, с ове стране Црне »кашље«, сувиш кратким кашлем, наша трећа брдска батерија. Митраљеви какоћу са разних положаја час лагано час убрзано.

Пушчана и митраљеска ватра појачава се према 1. и 2 батаљ Н. пука. Иза камења појави се по који војник протрчавајући напред у заклон другог камења Та

ПРЕТЛАТА ИЗЛОСИ :

Месечно 3 франка, тромесечно 9 франка, годишње 36 франка

ЦЕНА ОГЛАСИМА :

Ситни огласи 0.20 франка од почетног реда, већи огласи по погодби. Новац се подже државни и комесарски и дипломатски ваступијетиди.

ЛИСТ ИЗЛАЗИ СВАКИ ДАН ПО ПОДНЕ

Пошту слаш преко Краљ. Срп. Генерал. Консулата у Солуну.

РУКОПИСИ СЕ НЕ ВРАЋАЈУ

Стан редакције Коломбо улица бр. 33 Salonique

Поједини бројеви се могу добити у Солуну под агенције „Друштва грчке штампе“ улица Булгаритов бр. 5, близу главне поште.

мо даље још један, па још један. Чују се пуцњи од бомби. Бела клупчад дима шарају камење. Так так, так так... кушни пуцањ непријатељских пушака све чешћи. Куршуми пребацију положаје и фијучући прелећу преко моје главе — наравно у пристојној висини, са респектом од моје седе бране — чак у долини Црне увисмарујући куваре и комору...

Под притиском артиљерије и пешачке ватре око 12 сах. појављује се на непријатељских ровова један по један, а затим цео ред непријатељских војника бежећи око камења, вихором главним положајима. Наши су заузели непријатељске предње ровове. Том приликом заробили су 19 Бугара, међу којима један капетан Стојанов. Карактеристично је, по морал бугарских трупа, да су сами заробљеници молели да убију капетана. »Убите тога куце... душата ни пасде...« викали су Бугари.

Од подне па до у вече затише на фронту.

— Наставиће се —

СПОРАЗУМ И ГРЧКА

Савезници су предали нову ноту

Атина, 20. деп.

Влада је званично објавила да су посланици Споразума предали једну ноту у којој траже потпуно задовољење за догађаје од 18. новембра као и озбиљне гаранције за Источну Војску.

Гроф Боздари, италијански посланик предао је са своје стране другу ноту саобразну у свему са нотом његових колега сем у питању које се односи на унутрашње прилике земље, вероватно због тога што Италија није једна од сила заштитница Грчке.

Савезничка нота неће имати тон ултиматума и њено усвајање може да повуче укидање блокаде.

Према листу »Есперини« Савезници би у ноти захтевали :

- 1). Пуштање венизелиста у слободу.
- 2). Да се казне 18 официра.
- 3). Да се уступи желез. линија Брало-Итеа.
- 4). Да се успостави савезничка контрола.

Из другог озбиљног извора сазнаје се да Споразум тражи:

- 1). Да се извине Савезничким заставама.

2). Да се пусте у слободу сви ухапшени венизелисти.

3). Да се пренесе у Лондон сав ратни материјал.

4). Да се успоставе савезничке контроле.

5). Да се искористи железничка пруга Брало-Итеа.

6). Да се плати учиње на штета.

У замену Силе Споразума гарантоваће да национална војска не пређе неутралну зону.

Верује се да ће нота бити примљена у принципу.

ИСПРПЉЕЊЕ ТУРСКЕ

— Један чланак пуковника Фејлера. —

Лондон, 20. децембра

Чувени швајцарски војни критичар пуковник Фејлер пише: „Очевидно је да су сада опера-

ције у Месопотамији много важније. Вероватно је да јака активност на том бојном пољу може вршити непосредан утицај на опште војне операције у Европи.

Ваше ствари наговештавају да ће Азијска Турска постати одућет пролећа једно од најважнијих бојних поља и тиме ће онемогућити Турке да шлепу појачања централним силама.

Централне силе са своје стране не могу помагати Турску, пошто ће имати да се одупиру врло јакој савезничкој пресији и према томе неће јој моћи испослати напоре на мунџију.

Турска је највише страдала у току 1916. године. Она се удружила са централним силама, у нади да освоји руски Кавказ. Сви њени напори да постигне жељени циљ сломили су. Изгубила је Јерменску, напад на Египат осујећен и њене границе у Месопотамији угрожене. Може се рећи да је Споразум у току 1916. године свуда прешао у офанзиву.

дискусију. Десет Савезничких влада решене су да ратују за солидан мир.

УТИСАК У АМЕРИЦИ

Вашингтон, 20. дец.

Међу разлозима, који су изазвали ноту председника Вилсона спомиње се и жеља америчке владе, да учествује у дискусијама о условима мира. Кад је званичан текст немачког одговора стигао у Вашингтон, председник Вилсон је показао велико негодовање.

Париз, 20. дец.

По повратку из Сједињених Држава посланик Морис Дамур изјавио је »Журналу« о ноти председника Вилсона: »Председник Сједињених Држава је одвише заузет тешкоћама живота у својој земљи и жели да припреми амерички народ на сваку евентуалност. Ми пак можемо имати поверења у дубоко пријатељство, о коме су нам Сједињене Државе дале небројено доказа«.

НЕМЦИ И ОДГОВОР САВЕЗНИКА

Цирих, 20. дец.

Немачки лист »Дојче Тагес Цајтунг« пише поводом одговора Савезника: »Немци су готови на све жртве, али они траже гаранције за будућност. Ни арбитраже, ни уговори нису довољни да гарантују наше напоре. Ми тражимо повећање наше снаге«.

СХВАТАЊЕ У ШВАЈЦАРСКОЈ

Цирих, 20. децембра

Немачки одговор на ноту председника Вилсона изазвао је велико разочарење у свима швајцарским круговима.

АМЕРИКА И НЕМАЧКА

Њујорк, 20. децембра

»Евнинг Ворлд« пише: Званични кругови објављују да је немогуће оштити са Немачком ако отпочне нова сумаренска акција. Прекид дипломатских односа биће једини могући одговор. Нота председника Вилсона и изјаве Лавина припремају америчку нацију на врло крупне догађаје.

СА РАТНИХ ФРОНТОВА

Француски коминике

Париз, 20. децембра.

У Шампањи, после јавог бомбардовања Немци су извршили два напада акидно од Обериан. Оба два покушаја су пропала.

На десној обали Меле Немци су извршили проназ на француске ново-војне ровове потчино од мајора Шамбрет. Покушај је осујећен.

На осталим фронтима мирно.

Италијански коминике

Рим, 20. дец.

Јака артиљеријска борба у Везари, у долини Астико и на Јудејанском Астима. Важних догађаја није било.

Одлука Енглеске

Лондон, 20. децембра

Један званичан коминике британског адмиралитета најјављује, да немачка одлука о настављању торпедовања чини недовољним британске протесте и гони адмиралитет, да предузме енергичне мере.

Немачке наминације

Цирих, 20. децембра.

»Келвинг Цајтунг« јавља да је генералштаб немачке наредно дефанзивну организацију на хо-

ландско-белгијској граници. Немци би тиме хтели да паралелноју евентуалан напад Енглеске против холандске неутралности.

Протест

Лондон, 20. децембра

Енглески адмиралитет протествовао је код неутралних влада против торпедовања енглеске лађе »Вестминстер« близу Порт-Савда без претходног извешта.

Потопљена грчка лађа

Атина, 20. децембра

Грчки пароброд »Фато« торпедован је од једног немачког сумарена.

Потопљен »Голова«

Париз, 20. дец.

Министарство морине јавља, да је француска ветарина »Голова« потопљена у Средоземном мору 14. децембра. Лађа је потонула за неколико часа. Сва је опсада опашена изузев четворица. »Голова« је пуштен у саобраћај 1896. год., тежио је 11 300 тона, имао је брзину од 19 чворова, а његово наоружање износило је 4 тона од 30,5 см, 10 од 14 см, 8 од 10 см, и 20 од 4,7 см.

ПРЕДЛОЗИ МИРА

ОДГОВОР ПРЕДСЕД. ВИЛСОНУ

Париз, 20. дец.

Одговор Савезника на ноту председника Вилсона предаће се ускоро. Он ће опширно изложити побуде и одговорности рата. Према »Матену« ноти ће се додати и једна изјава белгијске владе, у којој ће ова захвалити америчком народу на великим услугама.

Лондон, 20. дец.

Јављају, да ће се нота Савезничка упућена председнику Вилсону објавити тек по споразуму са овим.

ИЗЈАВЕ ГРАФА ЧЕРНИНА

Цирих, 20. дец.

Јављају из Беча: Граф Чернин изјавио је барону Макију: »С обзиром на унутрашњу ситуацију предлози мира од централних држава су доста јасни и њихове победе доста очевидне (!) да би се спречило да се они рђаво тумаче. С обзиром на спољну ситуацију, ми ћемо остати на терену споразума од 1867. год.,

сматрајући једнакост Аустрије и Угарске као заједничку основу делања«.

КОМЕНТАРИ ФРАНЦ. ШТАМПЕ

Париз, 20. децембра

Париски листови коментаришу даље одговор Савезника.

»Либерте« пише: »Света унија народа триумфоваће једном над непријатељем, који је угрозио цивилизацију. Ми ћемо га онеспособити да обнови своје грозоте. Нота очитује јасно неутралнима, да за њихов спас и цела света Савезници морају одбити почињање преговора о миру са немачким империјализмом«.

»Тан« пише: »Немачка је још једном жигосана, што је повредила уговоре са њеним потписом. Немогуће је, да се мир закључи на часну реч Немачке«.

»Журнал де Деба« вели, да је нота Савезника осујетила замку Немачке и доказала сагласност гледишта Савезничких држава. Сви једнодушно одбијају да приме и најмању

ФЕЉТОН

ЈУНАЧКЕ ЖРТВЕ

† Станко Ф. Шорн, Словенац из Љубљана
† Борисав Ђ. Петровић, Тополичанин и поручници

Оба из једног пука, из једног батаљона. Оба погинула једног дана. Пали су оног дана, кад је пала Д 1212. То је било 4. нов.

Са Д 1212 видели су Битољ у диму и пламену. Они су осетили, да, падом 1212, мора пасти Битољ. Нису били срећни да то дочекају.

Један, брат, Словенац, с једног краја, други Тамничанин, с другог краја Југославије. Срећу су се на заједничком послу. Загрејао их је и одушевљао један циљ, једна идеја, једна мисао: Уједињене Југославије. Борили су се рачунајући. Делали добро и зло,

Најзад, запечатили крвљу свог кратког, млађаног живота крвљу — животом својим!.

Ама, каква је то сила, снага — какав је то закон, који је определио овога брата, Словенца, да као заробљеник руски, д'је к нама? Јесу ли то природна или Божанствена закони која управљају људским мислима и радњама? И, најзад, каква су то закони који од најидеалнијих, најодушевљенијих траже највише — живот њихов?

Пред овим необјашњивим проблемом, ја стојем. Прекидам о вај рек масла. У овом светском

покољу, мени остаје да оплаку јем судбину ових младих људи, који, једно за другим, падају, гину за »велике идеје човечанства,« за које се — тврде обе непријатељске стране — боре данас милиони људи...

У тужном, разараном селу Пологу, две свеже хумке, са дрвеним крстовима, обедежавају ваш гроб. Ми смо вас оставили. Ваши другови пошли су даље. Стопу по стопу они чисте Србиново огњиште од упорних противника. Са бомбама у руци као и ти Шорне, они крче пута ка својој огњишту — својој Отарбини. Они који остану живи, да виде остварене идеале за које се борили, вратиће се, у мислима, на правце којим су ишли. Сетиће се вас двојице. У њиховом оку заблестаће сузе за друговима. Из њихових груди изићи ће се

уздах за вас и све остале, на чијем ће костима и гробовима нића Велика и моћна Југославија!..

Слава вам!

6. нов. 1916. г. 1912.

Ђ. Лазаревић.

† Милан Маринковић

рез. пешад. капет. П кл.

У борбама око Битоља, а код села Тепаваца, храбро је пао на пољу части и пок. Маринковић, као командир чете у једном од најхрабријих пукова наших, приликом одбијања контра напада противника.

Рођен у срцу Шумадије и однео ван у правој српској кући, он је још из малена запојен великим Сриства, те је свој народ много волео — за њега је свој млађани живот дао, овде

на бојном пољу, на прагу наше лепе Отаџбине Србије.

Био је уворит син и брат, и скрен друг, добар старешина, велики Србин и патриота. Без икаквих мана и порока, вазда расположен и весео, био је јако омиљен међу својим друговима и војницима. За њих је све његово срце имало само племенитих осећања и добрих мисли, те је у нама оставио само лепе успомене да га се вечито сећамо и жалимо, што га неумитна судба истрже из наше средине и што његов млађани живот одузе баш у тренутку, када је за свој народ могао много добра да учини. Жалост је наша у толико умњана тиме, што смо његову смрт достојно осветили, одбивши храбро налет противника и наневши му безброј губитака.

Француска и Русија су такође поставиле своје отаравачке полове али се не знају њихова имена. Говори се међутим да ће Француску представљати у Солуну г. Кастигјон де сент. Виктор саветник посланства у Атини.

Издавање плата у идној години.

Умољени смо од Делегата Министра Финансија да објавимо: Да ће се на каси Делегације у идној години издавати плата у казним и неуказним државним чиновницама, који нису на војној обавези, по овим правилима:

1. Плату у идној години моћи ће сваки премети само лично, а не преко пуномоћника.

2. Плата ће се издавати од 1. до 5. сваког месеца редом почев од оних са мањим платама.

3. Сваки чиновник и државни службеник у опште, мора имати уверење надлежног министарства о величини плате и о свима месечним обуставама. Без тога не може примати плату.

Приликом пријема плате за јануар, сваки ће добити свој платни лист за 1917. год. који ће му служити као легитимација за ту годину о величини плате, а уједно и као доказ о извршеним обуставама. Тај платни лист мора се показивати приликом сваког пријема плате.

Чиновници који су на војној дужности примају плату на војним касама. Они који су примају до сада на каси Делегације, треба да се са потребним уверењем благовремено пријаве надлежним војним благајнама, како би оне могле за њих требовати плату.

Указани чиновници који нису попунили податке за Управу Фонда треба да то ураде у Делегацији пре пријема плате.

Због симпатије према Србима.

Сегедњски апелациони суд суспендовао је депешом шабањског заеника среског начелника Елек Богдана, Румуна по народности, и то из ових разлога:

1. Што је приликом једнога претреса хтео да узмери два Србина, који су се тужили.

2. Истога дана био је позван на вино код бележника и уз грамофон певао је српске песме, а кад је грамофон свирао мађарске песме, он се је подбацио и подругљиво се смешио!

3. У једној крчи љубио је и грлио неке Србе говорећи и гласно: Ми смо браћа.

Као што се види, овај несрећник је изгубио државну службу само зато, што је симпатисао Србима, а то није смео чинити, јер су Срби, по појмовима основних Мађара, осуђени на гађања и презирање.

Олуја у Битољу.

Јуче је у пределу Битоља биснула јака олуја. Било је разорне штете.

Ап амерички гост.

Из Њујорка јављају: Овдашња банка «Национал Сити Банк», ушавши у траг, да су немачки агенти на њен рачун вршили извесне машинације, одлучила је да забрани Немцима уопште макакве односе према банци.

Оставка Тисина.

«Пешти Хералд» демантује вест, да је председник угарске владе граф Тиса поднео оставку.

Лажни гласови.

Бугарски лист «Камбана» доноси указ, по коме се најстроже забрањује преношење вест усмено или писмена, које би се тикале рата или војних операција, а нарочито весте које уносе у народ страх и неспокојство. Ко противно учини, биће, каже се у указу, кажњен строгом затвором од пет година!

Из овога се најбоље види шта су Бугарску коштале «победе» и чему се од тога народ нада, када се и таквим мерама забрањује ширење истина.

Заплена имовине.

Задарски суд наредио је заплени покретног и непокретног имања Боже Бећвара пок. Николе из Грбља, да се тиме «накнади штета починена држави издајничким радом, због којег је био осуђен на 12 година тешке робије.

Званичан језик.

Према вестима из Беча, нови аустријски цар је наредио да се од 15. јануара уведе у свима територијама аустријске монархије као званичан језик немачки.

Губитци у сумаренима.

Из Рима јављају да је Аустрија изгубила у току 1916. године 14 својих најбољих сумарена.

Нов министар војни.

Из Берна јављају да према једном званичном комуникеу да је аустро угарског министра војног

Кробатина заменио фелд-маршал Шајер. Ово је смењивање по жељи генерала Хецендорфа шефа аустријског генерал-штаба.

Крунисање Карла I.

Према једном радио телеграму из Будим Пеште, тамо је извршено крунисање Карла I са уобичајеним церемонијама. Присуствовао је и бугарски краљ.

Реквизиција у Хрватској

«Татеспост» доноси, да је хрватски бан наредио општу реквизицију кукуруза у Хрватској. Становништву ће се оставити само онолико, колико му је потребно да подмири своје нужне потребе. — Лист, међутим, не каже, колико је, по схватању власти, потребно становништву!

И ђарска свирепства.

Мађарски лист «Сегедин Напло», говорећи о борби пред Сибињом, каже и ово:

«Једва је остало заробљеника руских, све су мађарски хонведи довршили кундацима!»

На ово би се могла докати још само она народна: «Што декларавикла!»

Исправна.

У јучеравем чланку «Под бугарским јармом» у реченици: «Они су за Македонију жртви» — треба да стоји: Они су за Македонију жртви, што се овим исправља.

Објава.

Све изабеглице српске, које долазе и воје су пре извесног времена дошле из Битоља, а имају неопходну потребу за оделом, нека се пријаве оном комесаријату у 9 час. пре подне, одакле ће бити упућене даље где треба да оде до добрију.

Из канцеларије Владиках Ко мевра, 20. децембра 1916. год. у Солуну.

Тешко ли је робљу робовање.

Изашла је из штампе и може се добити код уличних продаваца новића лепа песма у народном десетерцу *Тешко ли је робљу робовање* од познатог певача народних песама Старога Вујадина.

Песма је штампана на лепој хартији и кошта 25. лепта.

Поруцину и новац треба упућивати на адресу нашег уредништва.

Тражи се куварица.

Тражи се добра куварица, Српкиња. Плата је добра. Обратити се уредништву «Велике Србије»

ПОСЛЕДЊЕ ВЕСТИ

Са нашег фронта

— Српски владавички новинар —
Солун, 20. децембра.
19. децембра ништа значајно.

Сједињене Државе и Мексико

Њујорк, 20. децембра.
Јављају званично: Пошто је одбио да потпише протокол америчко мексиканске конференције генерал Каранца је опозвао свога амбасадора у Ардонду. Вашингтонска влада схватила је ово као увреду. На граници мексиканско америчкој код Кентуши дошло је већ до сукоба: Ниједан Американца није повређен.

Убијен Распућин

Петроград, 20. дец.
Чувени калуђер Распућин убијен је. Пореклом сељак успео је да задобије на двору велики углед и да има утицаја на политичке ствари. (Радио).

Министарство авијатике

Лондон, 20. дец.
Британска влада установила је министарство авијатике.

Израк Америке

Њујорк, 20. дец.
Амбасадор Сједињених Држава у Берлину посетио је г. Цимермана и тражио да се регудаше коначно питање о сумаренима и оживљењу у Белгијанапа. (Радио).

Шпанија и мир

Мадрид, 20. дец.
Шпанска влада улутела је званичан одговор на ноту председника Вилсона, у коме се вели: «Шпанска влада држи, да постоје утисака ноте председничке интервенција Шпаније не би имала дејства, у толико пре, што су централне државе изравиле четврту намеру да о условаима мира дискутују само за рађени.

«Међутим, шпанска влада сматра за дужност да изјави да је сада као и од почетка рата расположена, да почне преговоре о споразуму свих неутралних држава, које имају своје интересе угрожене ратом. (Радио)

Побуне у Немачкој

Ротердам, 20. децембра
Велике су се побуне десиле у Дрезди, услед глади пре четири дана. Манифестанти су проишли поред краљевог двора тржећи хлеба. Много је жена ухапшено. У једном сукобу ранено је сто жена и три полицијска агента.

Кајзерова честитка

Вашингтон, 20. децембра.
Кајзер Вилем упутно је следећи телеграм председнику Вилсону: «Приликом Нове Године, ја Вам изражавам најбоље жеље за срећу и напредак Сједињених Држава (Радио).

Русија за Румунију

Петроград, 20. децембра.
Руски мин. спољ. послова г. Покоровски изјавио је представницима штампе: «Руски народ узима активног учешћа у судбини Румуније. Више него икад обе земље чине један и непробојан фронт. Русија ће учинити све напоре да постигне коначну победу (Радио).

Објава

Главна Интендантура Српске Врховне Команде продаваће нутем јавне усмене лиценције.

1. На дан 4. јануара 1917. г. по новом календару: 8067 сувих овчијих кожа и 67 сувих козијих кожа; и

2. На дан 5. јануара, по новом календару: 3333 сувих говеђих и 46 овчијих козијих кожа.

Почетак лиценције у 9 час. пре подне овчијих кожа код Старагалевити Управе Војне Одеље у «Цар Махали» у Солуну.

Купија се полаже за овчје и козије коже 3000 драхми а за говеђе и козије 10.000 драхми и то пре учешћа у лиценцији, одређеној комисији за продају на лицу места.

ПОШТА
За Србију

— Љубислав Мишић, трг. из Крушевца, извештава свога стрица Малорада Мишића, трг. у Крушевцу, да је са млађом браћом здраво, Деса и Милан здраво као и Аксентијеви синови.

— Дани Ђ. Јовановића, Ђурија. Послату ми карту као и слику моје миле деце добих. Новца имам, здраво сам. Све нас много поздравља ваш Ђожа.

САОПШТЕЊА

— Јоца Филиповић, председник општински из нових крајева, да се одмах јави Владаном Комесарима.

— Светомару Недељковићу, пошта XX, Мизра. Свето, о Божићу бићу слободан, дођа кад да дођем. Јави се. Света.

— Милана Ерић, рес. поручник, војна пошта бр. XX, моли г. Тодора Дробњака професора бив. у Крагујевцу и сво остале познанике и пријатеље, који познају Живојина — Душка Марковића, рођеног у Горњем Милановцу, гимназију учио у Крагујевцу у учитељску школу у Неготину, да јаве на горњу адресу: је ли Живојин жив и где се сада налази. 3-3

Јуначку смрт његову опшакали смо сви редом, почев од команданта пука па све до последњег редова, јер је он свима нама подједнако био драг у срцу и сви смо подједнако осетили губитак сирћу његовом. Командант пука у име свију одао му је последњу почаст скинувши капу и заплакавши се над његовим мртвим телом раздробљеним парчетом противничког олова.

Сахрањен је близу места погибије, на домаку Битоља, где ће боравити свој вечни санак, жељан освете над противником и жудан својега огњишта и својих милих укућана. Хумка земље, у којој сада почива биће му лакша у толико, што је то грудина земље, његове мајке Србије, коју је он изнад свега на свету волео и за коју је и свој живот на општи жртвеник приноси.

Слава ти врли Србине и велики јуначе! Ти си се мајци Србији потпуно одужио! Нека ти је лака српска земља, у којој сада почиваш!

23. XI 1916 год
Положај. Са.

† Милорад Ђириловић

рес. капетан и економ из Новака пао на Кајмакчалану.

Међу многим падом херојима за ослобођење и уједињење нашег среског племена, и твоје име, драги земљаче, заузима видео место. Оно ће у будуће, као жижа, светлити твојим вредним Тамјавцима, и служити им као узорат пример јунаштва и пожртвовања. Пао си на пољу чести бранећи своју лепу отаџбину, не дочекавши обитак

горе Србине, која се насмејано појављује на нашем хоризонту. Твоје племенито и пуно идеала срце, — престало је да куца у тренутку кад си био на прагу своје отаџбине, журећи у загрљај својима малим и драгим који те дуго нису видели, и ставно те очекују, ала ази! — Неуметна смрт била је према теби сурева, узела те је за навек, и твоја те узалуд очекују. Већ сада извреш онај страшни тренутак, када коби вест о твојој смрти, дође у твоју племениту и чувену фамилију, — видим како стара мати, жена, и ситва дечкица вичу за својим Милорадом, за храбритељем, и стубом велике породице Ђириловића, — кукају али узалуд, ти више ниси међу живима. Твоје врлине, драги земљаче, по мислим на-

брајати, доносило је само рећи, да си одрастао и одвухан у идејној кући Ђириловића — која је чувена у целом владеком округу, а сем тога, твоја херојска смрт, најављивија је доказ колико си силно и искрено љубио своју отаџбину.

Ако се жив вратиш своје зајчају, кажићу твојој фамилији, за твоју јуначку смрт, и рећићу им, да те не жале, јер си својим животом ударио стуб — темељац Великој Србији. Мирно почивај, драги Милораде, на маји своје Домовине, и причај нараштајима како је слатко и славно за отаџбину умрети, бузи вечити стражар своје отаџбине, коју си увек силно и искрено љубио.

Мир непеку твоме, и нека ти је лака земља коју си својом крвљу освојио и живот положио.

Положај, 7-XI-1916.
Крговић — Ваљевац.

ПРЕПОРУЧУЈУ ВАМ СЕ

најбоље цигарете

„ВЕНИЗЕЛОС“

од 0.50, 0.75 ланта и 1 драхме

Продају се свуда

Главна продаја у филијалу „Атлас“ нисек, Вола Кула
ФАБРИКА УЛИЦА ФРАНК БР. 28—30

ХАРТИЈА ЗА ПИСАЊЕ за трговце, администрацију, адвокате, нотаре — шпартана и нешпартана. Коверти, Упијајућа хартија;

ХАРТИЈА ШТАМПАРСКА за штампање књига и новина, бела и у боји, равне каквоће.

ХАРТИЈА ЗА ПАКОВАЊЕ свих каквоћа, величине и боје, за лакша и тежа паковања.

УЛИЦА ЛЕОНТИС СОФУ БР. 9

БРАКА КОВО

СПРОТУ ОТОМАНСКЕ БАНКЕ

КАРТОН ОБИЧАН И ФИНИ за прављење кутија и за повез књига и протокола.

КАРТОН БРИСТОЛ бео и у боји за штампање поштоваца у ванредно лепим мустрама.

МАШИНЕ ШТАМПАРСКЕ и КЊИГОВЕЗАЧКЕ, СЛОВА, БОЈЕ новинарске и акциденц.

ЦЕНЕ ИСПОД СВАКЕ КОНКУРЕНЦИЈЕ
24—60

СИНОВИ Г. А. КРИГА И К. АТЛ.

СОЛУН

НАЈВЕЋЕ СТОВАРИШТЕ:

Позамантерије, чарапа, бижутерије, мерица, чинија, платна, кушени. Парвокић артикала, женске конфекције, гвожђарије и т. д.

— ЦЕНА УТВРЂЕНА —

Продаја на велико и на митно по истој цени.

ФАБРИКА ЦИГАРЕТА

„НЕСТОС“

НАЈВЕЋА НА ОРИЕНТУ — 500 РАДНИКА

Специјалитети:

Нестос	Квек	Два	1.—
„	Глубек	„	0.80
„	Јанк	„	0.65
„	Афрос	„	0.50

112—

Најстарија и највећа радња у Солуну

изве поводне робе

МЕРКАДО ЛЕСИА

улица Венизелос бр. 31.

Приспеле су огромне количине МЕКИНТОША за господи даме, за г. г. пешадијске и коњичке офитаре

„IMPERMEABLE“ енглески КВАЛИТЕТ ЕКСТРА

По цени које укључују сваку конкуренцију.

Велики избор женских налета од платна, штофа и т. д. најелегантнији крој по последњој париској моди.

Ове недеље приспели штофови за костиме, велике ширине од шевоти, габардина и т. д.

ЦЕНЕ СУ СТРОГО УТВРЂЕНЕ.

54—

ВЕЗУВИО

ВИНО ИЗ ВИНОГРАДА

са везувске лаве

— КЉУЧА КРВ КО ЛАВА —

ЦРНО И БЕЛО

у буралки и на крчму, у магацину Приклијева улица бр. 7—сокачи.

Дрогерија Гуслар

ПРОДАЈА ВИНА

РАДЊА

М. ПОЛИЧЕВИЋ И КОМП.

добила је велику поључану талијанских вина, као: Марсала, Барбарото, Везуи и бело Де наста. Продаја у флашама по умереним ценама.

Митацин се налази на којој се франц. Генерал-Штаба. 14

Стовариште

израђеног дувана, цигара и цигарета

Ј. БАСТОС

Чист Хава Еметра Фини

Ставља на видело својој поштованој војној клијенти да је француска чувена кућа Ј. Бастос отворила стовариште цигара и цигарета у белви пакетица, чиста Хава, нарочито за господу офитаре, као и у плави и ружичастим пакетима.

Стовариште се налази у улици Победе (Ниви) Бр. 89.

Продаја искључиво само за војне спевеничке армија.

Продаја на велико и на митно. 28—30

Д-Р АЛЕКСАНДРИДЕС

специјалиста за унутарње болевсти. — Управник болнице за заразне болести

Прима сваког дана од 11—12 пре и од 5—6 по подне у француској апотеци ул. Франк бр. 35 — у згради француске болнице — а од 2—4 по подне у своме стану улица престоло, изадежика Врћа бр. 85 — упоредно и са булеваром краља Константина

Поткожно убризгавање Неокаваларина сво и новог француског прецарата „Galyl“ прозиву ефикасна. 48—

Атинска Банка

са част известити публику, офитаре и војачке, као и српске избеглице да је отворила јекну филијалу

у дну улице која чини угао са Грчком Народном Банком, а према улици Венизелос.

По споразуму са Министарством Финансија Краљ. Србије, ова филијала узела је на себе тежиште навиза њиховим породицама у Француској, Алжиру, Гвајану, Русији, Кореји и свима француским колонијама, у Швајцарској, свима Савезничким и неутралним земљама, као и у главним варошима Србије.

Филијала је узела на себе и ледеће банкарске операције:

Куповину и продају стране монете, емисију кредитних писма; пакете за исплате у свима варошима Грчке, Европе и претоморских земља; берзанске пакете и исплате купона итд.

Сем тога, по налогу „Српског Црвеног Крста“ примала је на себе депозовање новчаних прилога који су му намењени.

За српски Божнић РЕСТОРАЦИЈА БЕОГРАД

Морско Пристаниште (Неј) Никас 35

За ову седмдану биће и посних јела и нарочито за Турци и Бадњи дан:

Аласка чорба, чорбаст посан пасуљ, маринат од јегуље, шаран љувеч, риба на жару, резанце са орасима, пита са орасима, пребранац пасуљ.

За Божнић првог, другог и трећег дана, нарочито биће поред великог избора српских јела још и Сарма од киселог купуса са сланином, Подварак од кисела купуса, Српски купус са сланиницом. Чисто природно вино Талијанско и Грчко.

За сваки дан: Бевачићи, гулаш, љубастеје, пиктије и пржена риба за доручак од 8 сати пре подне.

Ручак од 11 до 2 а вечера од 6 до 10 сати по јеловнику.

Јела често српска са свњском машу.

Одличан српски кувар београђанин Никола Грба.

Ресторан располаже чистим природним вином.

Тира К Васић, трг., београђанин, Васа Златаревић, ресторатер

СРПСКА РЕСТОРАЦИЈА ПРВОГА РЕДА БЕОГРАД

Част нам је ставити до знања српској војсци и српској публици да смо у Солуну, морско пристаниште — кеј, улица Ники 35, отворили

СРПСКУ РЕСТОРАЦИЈУ „БЕОГРАД“

где ће се кувати само српска јела првога реда, јер смо за радњу узели Српкињу куварицу.

Потрудили смо се и набавили чиста природна вина талијанска, француска и грчка а такође и француски и грчки коњак.

Куваћемо чисту српску каву,

Препоручујући се српској војсци и публици, молимо је за посету.

С особитим поштовањем,

Тира Васић, трг. Београђанин Васа Златаревић, ресторатер.

9—20

ГОСПОДО! Препоручујемо Вам да и даље пуштате само цигарете из прве и највеће фабрике цигарета

САЛОВИКА

КАИРО — АЛЕКСАНДРИЈА — СОЛУН

Најбоље и најкусније цигарете и дувани свих врста.

Награђена првом највећом наградом на изложби у Филаделфији.

НА ПРОДАЈУ У СВИМА ДУВАНЦИНИЦАМА

Нарочито „Миродато“ и ДУВАН ЗА ДУЛЕ. 68—90

Српско Трговачко Друштво А. Д.

из Београда.

— СОЛУН —

Улица Победе бр. 11, на којој до Београда „Пате“ (средњег).

Обавља све банкарске, трговачке и транспортне послове Врши обичне и телеграфске мезане исплате за Србију, Швајцарску и све Савезничке државе.

Са положаја може новач да види се упућује поштапским упућенима у свима местима.

Уз сваку пошиљку треба нам јавити тачну адресу коме има новач да се упути.

Прима новач на штедњу и чување.

Обавештења бесплатно. 68—

УПРАВА.

Најбоље и најкусније су

Улица Франк 31 68—3 Солун.